

POSTANOWIENIE

Dnia 30 października 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Jan Futro (spr.)

po rozpoznaniu dnia 30 października 2013 r. na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w P.

przeciwko T. W.

o zapłatę

na skutek zażalenia pozwanego

na postanowienie Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 5 września 2013 r.

sygn. akt IX Gc 129/13

oddala zażalenie.

Jan Futro

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy oddalił wniosek pozwanego o zwolnienie od kosztów sądowych.

W uzasadnieniu wskazał, że na podstawie przedłożonych przez pozwanego dokumentów należy uznać, iż pozwany jest w stanie uiścić opłatę od apelacji w wysokości 5 984 zł. W 2012 r. pozwany z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej osiągnął przychód w wysokości 6 280 019,34 zł. Fakt uzyskiwania tak relatywnie wysokich przychodów świadczy o tym, że pozwany z pewnością miał możliwość zaoszczędzenia odpowiedniej kwoty na ponoszenie ewentualnych kosztów sądowych.

Uznał też, że koszty sądowe nie powinny być traktowane jako wydatki, które podlegają zaspokojeniu w ostatniej kolejności i tylko wtedy, gdy stronie pozostaną wolne środki finansowe. Z twierdzeń pozwanego wyraźnie wynika, że posiada środki pieniężne, ale przeznacza je na wypłatę wynagrodzeń dla pracowników. Jak podkreśla się w orzecznictwie, w procedurze planowania wydatków związanych z działalnością gospodarczą podmioty prowadzące tę działalność, przewidując realizację swoich praw przed sądem, powinny uwzględniać także konieczność posiadania środków na prowadzenie procesu sądowego. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazuje się m.in., że dla wydatków związanych z prowadzeniem procesu strona powinna znaleźć pokrycie w swych dochodach przez odpowiednie ograniczenie innych wydatków nie będących niezbędnymi dla utrzymania - postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24.07.1980 r., I CZ 99/80, LEX nr 8257.

Na postanowienie to zażalenie wniósł pozwany, zarzucając mu sprzeczność istotnych ustaleń faktycznych Sądu I Instancji z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, polegającą na błędnym przyjęciu, że możliwości finansowe oraz majątkowe pozwanego pozwalają mu na uiszczenie kosztów sądowych, w tym opłaty od apelacji w kwocie 5 984 zł.

W konsekwencji wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia i uwzględnienie przez Sąd Apelacyjny wniosku pozwanego o zwolnienie od kosztów sądowych chociażby w części ewentualnie o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Poznaniu do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia.

Uzasadniając powyższe wskazał, że prowadzi działalność gospodarczą pod nazwą Przedsiębiorstwo (...) z siedzibą w O.. Przeważającym przedmiotem działalności gospodarczej pozwanego jest obróbka mechaniczna elementów metalowych. Aktualnie pozwany znajduje się w bardzo trudnej sytuacji finansowej, spowodowanej przede wszystkim złą sytuacją na rynku i znaczącym pogorszeniem się uwarunkowań gospodarczych - zwłaszcza w zakresie prowadzonej przez pozwanego działalności. W chwili obecnej na pozwanym ciążyą liczne zobowiązania również wobec innych kontrahentów - wierzycieli, z którymi pozwany stara się prowadzić negocjacje, celem ustalenie warunków dobrowolnej spłaty zadłużeń. Łączna kwota przedmiotowych zaległości na dzień 30 kwietnia 2013 roku wynosi 2 703 805,99 zł.

Ponadto, pozwany posiada zaległości wobec Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w kwocie 170 115,40 zł oraz zaległości wobec Urzędu Skarbowego w kwocie 105 233,30 zł. Wskazane powyżej kwoty dotyczą stanu na dzień 30 kwietnia 2013 roku i ciągle rosną. W stosunku do pozwanego toczą się też liczne postępowania sądowe o zapłatę.

Wszelkie posiadane przez pozwanego wolne środki finansowe przeznaczone są na wypłatę wynagrodzeń za pracę dla pracowników firmy (...). Jest to zdecydowanie priorytet dla pozwanego. Na marginesie wskazał, że zaległe wynagrodzenia dla wszystkich pracowników wynoszą łącznie ok 150 000 zł netto

Dodatkowo pozwany ponosi wydatki w kwocie 8 000 zł miesięcznie związane z utrzymaniem firmy oraz wydatki w kwocie 2 000 zł miesięcznie z tytułu prowadzenia gospodarstwa domowego (opłaty stałe, takie jak media) oraz z tytułu zakupu żywności, lekarstw, artykułów chemicznych i higienicznych itp.

Posiadany majątek tak ruchomy jak i nieruchomy jest zajęty a pozwany nie ma możliwości zaciągnięcia żadnego kredytu.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Zażalenie okazało się niezasadne.

Zwolnienie od kosztów sądowych osoby fizycznej będącej właścicielem przedsiębiorstwa reguluje art. 102 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tj. Dz. U. z 2010 r. nr 90 poz.594 ze zm. dalej: ustawa). Zgodnie z wskazanym art. 102 ust. 1 ustawy zwolnienia od kosztów sądowych może się domagać osoba fizyczna, która złożyła oświadczenie, że nie jest w stanie ich ponieść bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny.

Zauważyć, zatem należy, że zgodnie z wolą ustawodawcy koszty sądowe wyprzedzają jedynie koszty utrzymania koniecznego dla strony i jej rodziny. W tej sytuacji badaniu i ocenie w trybie art. 233 § 1 k.p.c. podlega wyłącznie okoliczność, czy osoba ubiegająca się o zwolnienie od kosztów sądowych jest w stanie zapłacić koszty sądowe bez uszczerbku dla utrzymania siebie i rodziny. Wszelkie inne okoliczności nie mają dla rozstrzygnięcia znaczenia.

Nie ma też żadnych podstaw do przyjmowania, że w przypadku przedsiębiorcy będącego osobą fizyczną należy badać kwestię ewentualnego uszczerbku dla prowadzonego przez niego przedsiębiorstwa w takim zakresie, w jakim koniecznym jest zachowanie dóbr niezbędnych do jego prowadzenia tym bardziej, że jak wynika z treści art. 103 ustawy od kosztów sądowych w przypadku przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą, jako osoby prawne, nie ma w ogóle żadnych preferencji.

Nie powinno ulegać wątpliwości, że wskazane przychody pozwanego pozwalają mu na zaspokojenie potrzeb jego i żony a także zapłatę wskazanej przez Sąd Okręgowy opłaty.

Wobec powyższego Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. orzekł jak w postanowieniu.

Jan Futro